

خالق موزه های مینیاتوری

گفتوگوبا خلاق ترین هنرمند جشنواره جواهرات میلان ایتالیا که خالق سبک قلمزنی سه بعدی در ابعاد میلی متری است و برای ساخت انگشتر «ضامن آهو» که نفیس ترین انگشتر هنری و معنوی جهان نام گرفته، ۲۸۰۰ ساعت وقت گذاشته است

مجید حسین زاده | روزنامه نگار

پرونده

وقتی با چشم عادی به انگشترها و جواهراتی که توسط استاد «علی جنگی» قلمزنی شده نگاه می کنید، شگفت زده خواهید شد؛ اما این تازه شروع ماجراست! وقتی آن ها را زیر میکروسکوپ قرار بدید، جزئیات در حدی خودنمایی می کند که زبان آدم برای چند لحظه بند می آید. «علی جنگی» مشهور به فرشچیان قلمزنی خالق سبک قلمزنی سه بعدی در ابعاد میلی متری است که آثار هنری اش در ایران و کشورهای مختلف جهان مورد توجه قرار گرفته است. او با ۴۰ سال سابقه در زمینه جواهرات مبدع پیشرفته ترین سبک قلمزنی در جهان است. «جنگی» طراح و سازنده نفیس ترین انگشتر و گردن بند هنری جهان محسوب می شود و برگزیده شدن در جشنواره جواهرات میلان ایتالیا در کارنامه هنری اش چشمگیرتر است. به همین بهانه و در پرونده امروز ندگی سلام به سراغ اورفتیم تا برای ما از این هنر، افتخاراتی که برای کشورمان کسب کرده، چالش هایش و آثار هنری بگوید که برای بعضی های شان بیش از ۵۹۰۰ ساعت زمان گذاشته است.

ZENDEGI - SALAM

ضمیمه روزنامه خراسان

پنج شنبه • ۲۶ مهر ۱۴۰۳

۱۳ ربیع الثانی ۱۴۴۶ • ۱۷ اکتبر ۲۰۲۴

شماره ۳۱۶۱۰

۲۸۲۹

۵۹۷۰ ساعت برای ساخت انگشتر «مرغ ملکوت» و قت گذاشتم

منتخب نمایشگاه هفته جهانی جواهرات میلان، منتخب نمایشگاه هنرهای قرآنی نشرالقرآن پوتراجایا ۲۰۲۳ (کوالالامپور مالزی)، تجلیل شده از طرف سازمان میراث فرهنگی و صنایع دستی کشور آبان ماه ۱۴۰۲، سازنده نفیس ترین انگشتر هنری معنوی دنیا به انتخاب نماینده یونسکو، قلمزنی ریزترین آیت الکرسی جهان به خط ثلث بر روی انگشتر، برگزاری بیش از ۲۰ نمایشگاه انفرادی در ایران و خارج گوشه ای از افتخارات استاد «علی جنگی» است. اما از او می خواهم در باره جشنواره جواهرات میلان ایتالیا برای ما بگوید که این طور توضیح می دهد: «یکی از شاخص ترین آثارم، انگشتر مرغ ملکوت بود که در ایتالیا رونمایی شد و این انگشتر طی ۱۰ سال از ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۲ زمان برد. ۵ هزار و ۹۷۰ ساعت کار روی این انگشتر شده است که به قول ایتالیایی ها این یک معجزه در هنر بود. آن جالقب خدایگان هنر را به من دادند. یعنی بین

۴۶ کشور که ۱۰۵ نماینده داشتند، رقابت سنگینی بود اما در نهایت آن ها به این نتیجه رسیدند که من بدون شک اثر هنری من بهترین است بنابراین به عنوان برترین و خلاق ترین هنرمند ۲۰۲۳ در میلان ایتالیا انتخاب شدم.»

مشغول ساخت انگشتر «۵ نور مقدس» هستم

از استاد «جنگی» می پرسم که الان مشغول به طراحی و قلمزنی چه انگشتری است که می گوید: «یکی از انگشترهایی که الان مشغول به قلمزنی آن هستم، ۵ نور مقدس است که روایت قرآنی مباحله در یک طرف آن کار شده است و در طرف دیگر، آیه آن کار شده است که این هم کار خاصی است و چندین سال است که مشغول به آن هستم. قصد دارم این انگشتر را جهانی و خاص رونمایی کنیم. همچنین المان ها و مسایل و دغدغه های فرهنگی و شیعی بسیاری در ذهنم نسبت به غدیر و ظهور امام زمان (عج) در دست کار دارم که مسیر هنری من برای آینده را ترسیم می کند.»

دولت هیچ برنامه مشخصی برای هنرمندان ندارد

«ما کشوری هستیم که مرکز هنر جهان به حساب می آئیم اما متأسفانه آن طور که باید به هنرمند اهمیت نمی دهیم و از او بهره نمی بریم. اگر مسئولان بخش هنر و گردشگری میراث فرهنگی عمکرد درستی داشتند، هنر ایران در بالاترین سطح هنر جهان می درخشید اما امروز می بینیم که تابلوهای چینی از هند و روسیه می آیند و این واقعا یک ضرب هولناکی است که به هنر کشور ما وارد شده است». استاد «جنگی» با این مقدمه در پایان صحبت هایش می گوید: «ما هنرمندانی داشتیم که دنیا به آن ها با چشم حیرت نگاه می کرده است. اما الان متأسفانه در آن وضعیت نیستیم و هنرمندان در کشور ما بسیار مظلوم هستند. دولت هم هیچ برنامه مشخصی برای حمایت از هنرمندان ندارد. من برای خودم نمی گویم. من تمام توانم را گذاشتم و هزینه شخصی بسیاری کردم تا هنرم را به دنیا نشان بدهم. البته اهالی رسانه وقتی تلاش من را دیدند، همراهی و همکاری خیلی خوبی با من کردند. مثلا مدیر کل صدا و سیما خراسان رضوی جناب نصرپور، به مراتب بسیار پردغدغه برای هنرمندان این سرزمین کار کرده است و سعی کرده هنر ایرانی و معنوی ایران را با در اختیار گذاشتن کنذاکتورهای بخش به خصوص برای نوجوان ها معرفی و فعالیت در این عرصه ها را فرهنگ سازی کند. هنرمندان ایرانی باید به دنیا معرفی شوند و بودجه هایی باید به این امر اختصاص داده شود تا نوجوانان و جوانان ما به هنر رجوع کنند و این سبب رشد اجتماعی و افزایش امید در این نسل خواهد شد. من به تازگی یک برنامه و طرح مفصلی را به معاونت صنایع دستی کشور ارائه کردم و تقاضا کردم به مجلس داده شود تا بزرگترین کارخانه و شرکت های کشور موظف شوند تا جایگاه هایی برای هنرمندان و اساتید در نظر بگیرند و هنر اصلی ایرانی در کارشان پرننگ شود. بدش خواهیم دید که رشد هنر در ایران بسیار استثنایی خواهد شد. سایه هنر بر صنعت جوری خواهد شد که تمام بسته بندی ها و محصولات ایرانی و کالاهای صنعتی توام با هنر اصیل و درجه یک ایرانی به دنیا عرضه خواهد شد. بعد از این اتفاقات دوباره می توانیم بگوییم که هنر نزد ایرانیان است و بس.»

می خواستم هر چیزی را با کوچک ترین ابعاد روی انگشتر کار کنم

ابعاد بر روی انگشتر با بالاترین کیفیت کار کنم. شعار شروع کار من همین بود. کم کم که جلورفتم، پیکرتراشی برای من بیشتر جلوه کرد. مدتی هم کارهای مینیاتوری استاد فرشچیان را انجام می دادم و آرام آرام به سمت کارهای رئال کشیده شدم که از جنس طبیعت کار کنم چه از پرتو و چه از اشیا و حیوانات در فضا های مختلف و... این کار را به سبک سه بعدی انجام دادم. بعد از چند سال، شروع کردم به اینکه المان های خاص را بر روی انگشتر طراحی کنم. بعضی کارها، یک ماه، دو ماه و بعضی کارها بود که به چند سال زمان نیاز داشت. مثلا من تابلوی عصر عاشورا استاد فرشچیان را در ۲ سانت جا روی یک انگشتر کار کردم و این بسیار زحمت داشت. انگشترهای زیاد دیگری هم کار کردم، ریزترین آیت الکرسی جهان، ضریح امام حسین (ع) در یک سانتی متر روی یک انگشتر و... هم از آثار من است. بیش از ۳۱۵ اثر کلکوسیونی کار کردم ولی از ابتدای ورودم به این هنر، چندین هزار انگشتر قلم زد که پلکان های رشد هنرم شد.»

قلمزنی در مقیاس میکرو میلی متر و به صورت سه بعدی بر روی انگشتر و زیورآلات، اتفاق جدیدی در این هنر بوده است. این ابداع نقطه عطفی برای این هنر هزار ساله بوده است که با دستان توانمند «علی جنگی» به عرصه ظهور نشسته است. او در این باره می گوید: «خیلی زود سبک های مختلف قلمزنی را فراگرفتم و دوست داشتم هر چیزی را که می بینم، با کوچک ترین

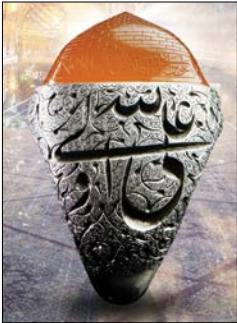
وجود معنویت در هنر

ما را به یک رشد ماورایی می رساند

اکنون پس از حدود ۴۰ سال فعالیت هنری استاد «علی جنگی» آثار وی در بیش از ۲۰ نمایشگاه و موزمختلف به نمایش درآمده و توجه جهانیان را به خود جلب کرده است. او در این باره می گوید: «در ۲۶ یا ۲۷ سال اخیر، مستند های زیادی در باره این هنر برای پخش در داخل و خارج از کشور ساخته شده است. بیش از ۲۰ مستند از من برای ترویج این هنر از صدا و سیما ی خودمان پخش شده است. هدف من ترویج هنر معنوی و اسلامی و شیعی است. می خواهم به نسل جوان نشان بدهم آن چیزی که هنرمند را موفق می کند، توکل و توسل است و وجود معنویت در هنر ما را به یک رشد جهانی و ماورایی می رساند. در این چند سال، چندین هزار نفر به این هنر جذب شدند و امروزه قلمزنی در دیدنسل های اخیر با انگشتر ها شناخته می شود.»

یک ارمنی بعد از دیدن یکی از آثارم، مسلمان شد

نفر بادیدن یکی از آثار هنری و موزهای من، مسلمان شود. من عبارت «علی ولی...» را در ریزترین ابعاد که جزئیاتش به اندازه یک فرش ۴ متری بود، در یک انگشتر یک سانتی متری تذهیب کار کرده بودم که در دست یکی از سفرای مادر خارج از کشور بود. برای یک نفر سوال شده بود که این عبارت چیست که این قدر زیباست. زمانی که به او درباره امام علی (ع) می گویند، بیش از ۲ ماهه خورده ای با مطالعه کتاب های اسلامی و مباحثه های متعدد، این شخص ارمنی مسلمان می شود که جرقه اش از دیدن اثر هنری من شروع شده بود و این افتخاری برای من است.»

۲۸۰۰ ساعت بر روی انگشتر «ضامن آهو» کار کردم

یکی از معروف ترین آثار او که توجهات هنرمندان زیادی از داخل و خارج از کشور را به خودش جلب کرد، انگشتر «ضامن آهو» بود. «جنگی» در باره آن می گوید: «سال ۱۳۸۹ بود که انگشتر «ضامن آهو» که برای خلق آن بیش از ۲۸۰۰ ساعت با ریزترین ابعاد کار کردم، به عنوان نفیس ترین انگشتر هنری و معنوی جهان نام گرفت. انگشتر ضامن آهو بیش از ۲ سال زمان مفید برد. یکی از ویژگی های این اثر همین بود که سر آهو را در یک و نیم میلی متر جاقلمزنی کردم که با یک ششم سر سوزن کار می کردم. این سبک قلمزنی سه بعدی در ابعاد میلی متری را خودم ابداع کردم و کم کم با رویکردی که به لطف امروزی ها قلمزنی نانو با بالاترین کیفیت لقب گرفته، آثار را می ساختم.»

پدرم یکی از استادان هنر قلمزنی بودند

استاد «علی جنگی» ۱۴ اسفند ۱۳۵۶ در مشهد به دنیا آمد. او فرزند استاد بزرگ قلمزنی مرحوم استاد حاج اسماعیل جنگی است که بی شک پدر قلمزنی خراسان محسوب می شود و هنرمندان قلمزن مشهد مدیون او هستند. خودش در این باره می گوید: «من در یک خانواده مذهبی و علاقه مند به هنر به دنیا آمدم. پدرم یکی از استادان هنر قلمزنی بودند که در چندین سبک تبحر داشتند. او صاحب فن قوی در ارائه آثار قلمزنی در ابعاد بزرگ، برجسته کاری، ریزه کاری، قلم گیری، تراش و... بود. خلاصه زحمات زیادی در عرصه هنر کشیده بود. یکی از چیزهایی که او پدر قلمزنی روی انگشتر در خراسان لقب گرفت، به این دلیل بود که قلمزنی انگشتر را در خراسان و ایران باب کرد تا مدل جدیدی از انگشتر ها بین علاقه مندان به زیورآلات هنری و ایران ارائه شود و آن را آموزش هم داد که بنده یکی از ثمرات آن هستم.»

از ۸ سالگی قلمزنی را شروع کردم

این قلم کار و انگشتر ساز مطرح بین المللی که بسیاری از آثارش هم اکنون در موزه های دنیا به نمایش درآمده و خودنمایی می کند، در باره ورود به این هنر می گوید: «من از سال ۱۳۶۳ در کنار پدرم به طور رسمی قلمزنی را آغاز کردم. از

۸ سالگی طراحی و آشنا شدن با کار قلمزنی را آغاز کردم. در آن سن پایین با یک قلم و چکش مشغول به این کار شدم و پدرم به من سخت می گرفت تا در گوشت و پوست و خون من، هنر جاری شود. بنابراین قلمزنی از کودکی در من نهادینه شد. علاقه زیادی به آن داشتم و با یک عشق و سرعت بیش از حدی در آن پیشرفت کردم.»

شاگرد کمال الملکزمان شدم

او در ۱۶ سالگی اولین اثر خود را که حکاکی روی گل روز بود، رونمایی کرده است. «جنگی» در مسیر پر پیچ و خم قلمزنی گام برای رشد در این هنر به توصیه پدرش فراگیری هنر مجسمه سازی و طراحی را زیر نظر استاد «محمود عطایی فر» و «خوشنویسی» را زیر نظر استاد «سیدرضا وزیری» آغاز کرده است. خودش در این باره می گوید: «بله، خیلی زود برای طراحی به کلاس های استاد «محمود عطایی فر»

که نسل سوم استاد کمال الملک است رفتم. بنابراین من هم از لحاظ هنری، نسل چهارم کمال الملک شدم. استاد «عطایی فر» هم شاگرد یکی از برجسته ترین شاگردهای کمال الملک بوده است و در جوانی به او لقب کمال الملک زمان را داده بودند. من ۵ سال ساگرد ایشان بودم و در کنار طراحی، مجسمه سازی و قلمزنی کار می کردم و سپس خطاطی.»